

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 12. juna 2017. godine
Ref.br.: RK 1089/17

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI50/15

Podnosilac

Florim Leci

**Ocena ustavnosti presude Pml. br. 230/2014 Vrhovnog suda
od 4. decembra 2014. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Florim Leci (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa prebivalištem u selu Gmince, opština Kosovska Kamenica. Podnosioca zahteva zastupa g. Shabi Sh. Isufi, advokat iz Gnjilana.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Pml. br. 230/2014 Vrhovnog suda od 4. decembra 2014. godine, koja mu je uručena 18. decembra 2014. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti presude Pml. br. 230/2014 Vrhovnog suda, kojom je navodno povređen član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i član 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i član 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članovima 22. i 47. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 17. aprila 2015. godine, podnosilac je putem pošte podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 20. aprila 2015. godine, zahtev je registrovan u Sudu.
7. Dana 2. juna 2015. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI50/15, imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog datuma, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI50/15 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Bekim Sejdiu.
8. Dana 5. juna 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
9. Dana 2. novembra 2016. godine, predsednica je imenovala sudiju Altaya Suroya umesto Roberta Carolana u Veću za razmatranje.
10. Dana 28. marta 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 12. marta 2012. godine, jedna osoba je ubijena i nekoliko drugih je povređeno tokom pljačke privatne kuće. Pljačka je izvršena od strane više lica.
12. Istog dana, Jedinica za forenziku policije je izvršila uviđaj na licu mesta i sastavila izveštaj.

13. Istog dana, podnosilac zahteva i druga dva lica su odvedeni u istražni pritvor, optuženi da su izvršili krivično delo.
14. Dana 3. aprila 2012. godine, okružni tužilac je ispitivao podnosioca zahteva o pljački. Podnosilac zahteva je tražio da se izvrši DNK testiranje na mrljama krvi i odeći žrtava i osumnjičenih da bi se moglo utvrditi činjenično stanje (zapisnik PPH. br. 65/2012).
15. Dana 11. juna 2012. godine, na pretresu o produženju sudskog pritvora, podnosilac zahteva je ponovio svoj zahtev za DNK testiranje (zapisnik PPr. br. 27/12).
16. Dana 8. oktobra 2012. godine, Kancelarija okružnog javnog tužioca je podigla optužnicu (PP. br. 65/2012) pred Okružnim sudom u Gnjilanu protiv podnosioca zahteva za krivično delo iz člana 256. stav 2 [Teški slučajevi razbojničke krađe ili razbojništva], u vezi sa članom 23. Privremenog krivičnog zakona Kosova (u daljem tekstu: PKZK).
17. Dana 22. novembra 2012. godine, održan je pretres koji je potvrdio optužnicu. Podnosilac zahteva je tražio DNK testiranje na ovom pretresu na kojem je potvrđena optužnica. Podnosilac zahteva je posebno predložio upoređivanje uzroka krvi žrtve, povređene strane i osumnjičenih. Ovo testiranje bi, prema podnosiocu zahteva, bilo od suštinskog značaja da bi se utvrdile tačne činjenične okolnosti, s obzirom da postoje bitne suprotnosti među izjavama saoptuženih.
18. Istog datuma, Okružni sud u Gnjilanu (presuda P. (k.a.) br. 171/12) je potvrdio optužnicu od 8. oktobra 2012. godine (PP. br. 65/2012). U svojoj odluci, Okružni sud u Gnjilanu se nije bavio zahtevom podnosioca za DNK testiranjem koji je pokrenut tokom pretresa.
19. Dana 25. januara 2013. godine, podnosilac zahteva se obratio Osnovnom sudu – Departmanu za teška krivična dela, tražeći da ga direktno pregleda komisija medicinskih stručnjaka da bi se utvrdilo da li osoba koja boluje od dijabetesa tipa I, nivoa ozbiljnosti podnosioca, je bila fizički sposobna da preduzme radnje potrebne za izvršenje krivičnog dela.
20. Dana 9. februara 2013. godine, podnosilac zahteva se obratio podneskom Kancelariji osnovnog tužilaštva – Departmanu za teška krivična dela, tražeći pregled od strane komisije medicinskih stručnjaka u cilju utvrđivanja činjeničnih okolnosti krivičnog dela.
21. Dana 19. juna 2013. godine, Univerzitetski klinički centar Kosova (u daljem tekstu: UKCK), kao što je traženo od strane Osnovnog suda u Gnjilanu, je podneo Osnovnom sudu u Gnjilanu lekarski izveštaj u vezi sa podnosiocem zahteva. Sud je tražio od lekarske komisije da daju svoje stručno mišljenje o tome da li je optuženi (podnosilac zahteva) bio u stanju da preduzme radnje za koje se tereti u optužnici, uzimajući u obzir i medicinsku dijagnozu pod kojom se lečio.
22. U lekarskom izveštaju je, *inter alia*, utvrđeno sledeće:

1. *“[Podnosilac zahteva], rođen 27.03.1993. godine, u oktobru 2010. godine dijagnostikovao tipom I dijabetesa, doživotna bolest, koja zahteva trajnu primenu insulina za opstanak, kao što je propisano od strane endokrinologa.*
  2. *Bolest, kada je dobro kontrolisana, omogućava dobre fizičke i mentalne sposobnosti. [...].*
  3. *[...] Nemoguće je zaključiti kakva je bila u vreme izvršenja krivičnog dela glukoza u krvi zbog stresne situacije i da li je unapred dobio insulin. Pošto je čin navedene krađe izvršen sa predumišljajem i pripremljen, teško je poverovati da je optuženi izvršio krivično delo bez uzimanja insulina i bez znanja nivoa glukoze u krvi.*
  4. *[Podnosilac zahteva] nakon 2 godine sa dijabetesom i upoznavanjem sa hipoglikemijom, uključujući i subjektivne znakove, izgleda malo verovatno da je sebe doveo u takvu situaciju [...].”*
  5. *[...].”*
23. Dana 9. septembra 2013. godine, podnosilac zahteva se ponovo obratio Osnovnom sudu - Departmanu za teška krivična dela, podnošenjem prigovora na lekarski izveštaj UKCK-a, na osnovu toga da on nije direktno pregledan. Podnosilac zahteva je, dalje, tražio da Osnovni sud - Departman za teška krivična dela postupi u skladu sa njegovim zahtevom od 25. januara 2013. godine za direktan pregled.
24. Dana 13. septembra 2013. godine, podnosilac zahteva se obratio predsedavajućem i članovima sudskog veća Osnovnog suda - Departmana za teška krivična dela (P. br. 2006/12), protiveći se stručnosti koju je obavio UKCK na osnovu toga da zaključci izveštaja nisu održivi i osnovani obzirom na to da on nije direktno pregledan. Pored toga, podnosilac zahteva je u svom podnesku upućenom predsedavajućem i članovima sudskog veća Osnovnog suda - Departmana za teška krivična dela (P. br. 2006/12), ponovio svoj zahtev za DNK testiranjem, navodeći da:
- “[...] Prema predlogu koji je dao pretpretresni sudija, od 11.09.2012. godine, i na osnovu predloga koji je ranio dao tužilac 03.04.2013. godine, jer objašnjenje da ne postoje ili su izgubljeni izvori, nas ne zanima, jer je ovo objašnjenje nepotpuno i neodrživo. Neodrživo je i objašnjenje da nedostaju ključni dokazi sa mesta zločina, pošto tužilaštvo i policija treba da daju održivo i činjenično objašnjenje. Odbrana se ne može zadovoljiti u ovom slučaju sa odgovorom da nedostaju dokazi i da ćutimo pred ovim neodrživim objašnjenjem, u trenutku kada je zločin, nažalost težak, dok se optuženi u svojim izjavama međusobno osporavaju.”*
25. Dana 23. decembra 2013. godine, UKCK je, kao što je traženo od strane Osnovnog suda u Gnjilanu, dostavio Osnovnom sudu u Gnjilanu forenzičko-psihijatrijski izveštaj u vezi sa podnosiocem zahteva. Sud je tražio od lekarske komisije da dâ svoje mišljenje o tome da li je optuženi (podnosilac zahteva) bio

u stanju da preduzme radnje za koje se tereti u optužnici, uzimajući u obzir i dijagnozu pod kojom se lečio.

26. U izveštaju se, *inter alia*, utvrdilo sledeće:
1. *“Tokom ambulantno psihijatrijskog pregleda, nije utvrđeno da isti boluje od duševne bolesti trajne ili privremene prirode, nije utvrđena mentalna zaostalost. Nije utvrđena druga mentalna bolest.*
  2. *[...]*
  3. *Što se tiče karakteristika ličnosti: miran je, ne manifestuje iritabilitet i različitu uznemirenost. Kaje se i samo je kritičan o situaciji.*
  4. *Za krivično delo za koje se tereti, ne utvrđuje se smanjivanje odgovornosti.*
  5. *Isti može učestvovati na sudskim raspravama. Njegovi iskazi su validni.*
  6. *[...].”*
27. Dana 27. decembra 2013. godine, Osnovni sud u Gnjilanu - Departman za teška krivična dela (presuda P. br. 206/2012) je proglasio podnosioca zahteva krivim za krivično delo iz člana 256, stav 2 [Teški slučajevi razbojničke krađe ili razbojništva], u vezi sa članom 23. PKZK.
28. Što se tiče tvrdnje podnosioca zahteva o nemogućnosti da izvrši krivično delo zbog tipa I dijabetesa, Osnovni sud je zaključio sledeće na osnovu izveštaja sastavljenog od strane UKCK: *“Pošto je akt krađe o kojoj je reč bio smišljeno pripremljen, teško je poverovati da je [podnosilac zahteva] otišao da izvrši krivično delo bez uzimanja i bez znanja nivoa šećera.”*
29. Sud je, na glavnom pretresu, saslušao oštećenog, svedoke i stručnjake za sudsku medicinu, pregledao foto-album NJHR-0048/2012 od 12. marta 2013. godine, sačinjen od strane Jedinice za forenziku sa mesta zločina i skicu mesta zločina; pregledao foto-album rekonstrukcije mesta zločina i izveštaj br. NJHR-0048/12 o inspekciji krivične scene od 03. jula 2013. godine; pregledao CD uzet iz foto aparata; pročitao izveštaj obdukcije, kao i foto-album MA. br. 12/050 o otmici od 12. marta 2012. godine; pročitao forenzički izveštaj za povređenog, sastavljen od strane kancelarije N.SH. Uka. br. 028/050 od 02. oktobra 2012. godine; pročitao forenzički izveštaj br. 3539 od UKCK, endokrinološka klinika, 028/2013, za [podnosioca zahteva]; pročitao je izveštaj br. 257 UKCK- Psihijatrijske klinike za [podnosioca zahteva] od 23. decembra 2013. godine.
30. Iz svedočenja svedoka, Osnovni sud je utvrdio da je *“[...] na stomaku ležala jedna osoba, koju je rukama udarao sada pokojni H čuo je istu osobu kako viče „nemojte me napadati ja sam bolestan od šećerne bolesti“, i ovu činjenicu je potvrdila i oštećena V. K. koja je izjavila da je čula oštećenog H koji je naveo da mu osoba koja je bila tu rekla „pustite me jer sam bolestan od*

šećerne bolesti“, a tu činjenicu da pati od šećerne bolesti nije negirao ni sam [podnosilac zahteva].”

31. Osnovni sud nastavlja *“Sud je takođe ocenio i odbranu da [podnosilac zahteva] nije mogao da izvrši i da je hteo ovo krivično delo zbog bolesti dijabetesa i visokog nivoa šećera i da je isti podložan uzimanju insulina. Još jedna odbrana nije oslonjena na nijednom materijalnom dokazu jer iz lekarskog izveštaja UKCK-a na Endokrinološkoj klinici u Prištini je konstatovano da je [podnosiocu zahteva] dijagnostifikovana šećerna bolest tipa 1 i da dobro kontrolisana bolest omogućava dobre fizičke i mentalne sposobnosti i da je čin krađe bio smišljen i pripremljen dobro, veoma je teško poverovati da je [podnosilac zahteva] otišao da izvrši delo bez da je uzeo insulin i da nije znao nivo šećera. S toga je sud našao da je jedna ovakva odbrana optuženog usmerena samo i samo na to da se izbegne krivična odgovornost jer u postupcima [podnosioca zahteva] postoje sve karakteristike krivičnog dela razbojničke krađe ili razbojništva iz člana 256, stav 2, u vezi sa članom 23 KZK-a.”*
32. Protiv ove presude, podnosilac zahteva je uložio žalbu Apelacionom sudu. Podnosilac zahteva je osporio odbijanje Osnovnog suda predloga za DNK analizom i utvrdio da su *“bitno povređene odredbe krivičnog postupka u skladu sa članom 403, stav 2, tačka 1 i 2 PZKPK.”*
33. Podnosilac zahteva je takođe tvrdio povredu istih odredbi Privremenog zakonika o krivičnom postupku Kosova (u daljem tekstu: PZKPK), jer sud nije pravilno razmotrio njegov predlog za formiranje komisije za stručnjake endokrinologije da direktno pregleda podnosioca zahteva, umesto izveštaja stručnjaka koji su dali svoje mišljenje bez direktnog ispitivanja.
34. Dana 30. juna 2014. godine, Apelacioni sud je (presuda PAKR. br. 261/2014) odbacio žalbu podnosioca zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda. Apelacioni sud je utvrdio da je svaki pojedinačni navod podnosioca zahteva neodrživ, jer presuda prvostepenog suda nije uključivala povrede odredaba krivičnog postupka ili povrede krivičnog zakona.
35. Prema Apelacionom sudu, tvrdnje u žalbi nisu održive da DNK analiza treba da se uradi i da treba da se formira konsultativan tim lekara za utvrđivanje stanja podnosioca u cilju pravilnog utvrđivanja činjenica, da li je podnosilac zahteva, u stanju bolesti - dijabetesa, mogao da preduzme radnje da izvrši krivično delo za koje je proglašen krivim. Apelacioni sud je obrazložio:

“[...] Ovo s toga što su obavljenja oba veštačenja koja se navode u žalbi, I na osnovu veštačenja obavljenih [...], nije sporno da [podnosilac zahteva] boluje od šećerne bolesti – tipa jedan, koja je bolest doživotna, I prema istom veštačenju u radnjama optuženog u izvršenju krivičnog dela, a uz prisustvo uzimanja insulina, bolest se dobro kontroliše, I fizičke I mentalne aktivnosti su očuvane I ne može se zaključiti da je u trenutku izvršenja krivičnog dela povećana glikemija zbog situacije u kojoj se nalazio [podnosilac zahteva]. [...] dok što se tiče analize DNK, ona nije ni bila potrebna I obavezna da se obavi, iz činjenice što su izvršioci krivičnog dela, [podnosilac zahteva] I maloletni, kao I pokojni I oštećeni, koji je imao

teške telesne povrede identifikovani, I nije imalo potrebe da se obavi veštačenje DNK, zato što se time ne bi utvrdilo ništa novo [...].”

36. Dana 15. septembra 2014. godine, podnosilac zahteva je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti Vrhovnom sudu Kosova protiv presude Apelacionog suda.
37. Dana 4. decembra 2014. godine, Vrhovni sud je (presuda PML. br. 230/2014) odbacio, kao neosnovan, zahtev podnosioca za zaštitu zakonitosti. Vrhovni sud je obrazložio da se većina tvrdnji podnosioca protiv osporenih presuda *“[...] odnose na utvrđivanje činjeničnog stanja, dok se shodno odredbi člana 432, stav 2 ZKPK-a zahtev za zaštitu zakonitosti ne može podneti po tom pravnom osnovu.”*
38. Što se tiče odbijanja Osnovnog suda zahteva za DNK testiranjem, Vrhovni sud Kosova je utvrdio da je Osnovni sud u Gnjilanu *“dao pravne razloge, i oni se zasnivaju na činjeničnom stanju utvrđenom tokom izvođenja dokaza, i sa pravom ih je drugostepeni sud prihvatio kao zakonite.”*
39. Pored toga, što se tiče medicinskog veštačenja, Vrhovni sud je utvrdio da su mentalno i zdravstveno stanje podnosioca zahteva utvrdili lekari iz relevantnih oblasti i, na osnovu tih izveštaja veštaka, utvrđeno je da je podnosilac zahteva bio u stanju da preduzme radnje potrebne za izvršenje krivičnog dela za koje je proglašen krivim.

Navodi podnosioca

40. Podnosilac zahteva tvrdi sledeće:

1. Povredu člana 31. Ustava:

Podnosilac zahteva posebno tvrdi da “[...] prema dokazima koji se predaju Ustavnom sudu, rezultira da je podnosilac sa ciljem pravičnog utvrđivanja činjeničnog stanja i osvetljavanja istine u ovom krivičnom slučaju, tražio da se uradi analiza DNK, detektor laži, formiranje lekarskog konzilijuma za utvrđivanje fizičke sposobnosti podnosioca zahteva za izvršenje dela za koje je osuđen, a koja su ignorisana i od strane Tužilaštva, i od strane prvostepenog suda i drugih sudova, navodeći što brži zaključak ovog krivičnog predmeta, za šta nije postupano kao i u drugim slučajevima na osnovu sudske prakse i na ovaj način su na flagrantan način ugrožena prava na pravično i nepristrasno suđenje na osnovu Ustava Republike Kosova.”

2. Povreda člana 53. Ustava:

Podnosilac zahteva posebno tvrdi da se “[...] osnovna ljudska prava i slobode garantovana ovim Ustavom, tumače u harmoniji sa sudskim odlukama Evropskog suda za ljudska prava i da u konkretnom slučaju nije postupano na ovaj način, pošto su prava stranaka u postupku garantovana Ustavom, a nacionalni sud je u konkretnom slučaju trebao da sprovede zakonske odredbe koje garantuju jednakost stranaka, osnovna ljudska prava i slobode, sudeći na pravičan i nepristrasan način,

odlučujući u vezi sa predstavkama podnosioca zahteva u svim fazama postupka i u svim sudovima gde su one podnesene.”

Prihvatljivost zahteva

41. Kako bi mogao da presudi o zahtevu, Sud prvo treba da oceni da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove prihvatljivosti, koji su propisani Ustavom, Zakonom i Poslovníkom.

42. Sud prvo treba da utvrdi da li je podnosilac zahteva ovlašćena strana u smislu člana 113.7 Ustava, koji navodi:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

43. U tom smislu, Sud primećuje da je zahtev podnet Sudu od strane pojedinca.

44. Pored toga, u skladu sa članom 49. Zakona, podnosilac zahteva mora da podnese zahtev u roku od 4 (četiri) meseca nakon konačne sudske presude. Dana 4. decembra 2014. godine, Vrhovni sud je doneo presudu PML. br. 230/14, dok je presuda uručena podnosiocu zahteva 18. decembra 2014. godine. Podnosilac je poslao zahtev Sudu preko pošte 17. aprila 2015. godine. Prema tome, podnosilac zahteva je ispunio potreban rok za podnošenje zahteva Sudu.

45. Pored toga, Vrhovni sud se smatra poslednjim sudskim stepenom da presudi o pitanju u ovom krivičnom postupku. Kao rezultat toga, Sud je takođe utvrdio da je podnosilac zahteva iscrpeo sva pravna sredstva koja su mu na raspolaganju u skladu sa zakonom Kosova.

46. Konačno, član 48. Zakona utvrđuje: *“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori.”*

47. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda, gde tvrdi da su mu povređena prava garantovana članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, kao i članom 6 (Pravo na pravično suđenje) EKLJP. Dakle, podnosilac zahteva je ispunio i ovaj uslov.

48. Međutim, Sud je uzeo u obzir i pravila 36 (1) (d) i 36 (2) Poslovníka, koja propisuju:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

(d) ako je zahtev prima facie opravdan ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

(a) da zahtev nije prima facie opravdan, ili

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravdavaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava, ili

(c) da podnosilac zahteva nije žrtva kršenja prava zagarantovanih Ustavom, ili
(d) da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju.”

49. Sud primećuje da se zahtev podnosioca odnosi na način na koji su različiti činjenični sudovi razmatrali dokaze u postupku protiv njega. Glavna tvrdnja podnosioca zahteva se odnosi na stalno odbijanje redovnih sudova da odobre DNK analizu i direktan lekarski pregled u cilju provere činjeničnog stanja događaja.

50. S tim u vezi, Sud se poziva na član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, koji u četvrtom stavu propisuje:

“4. Svako ko je optužen za krivično delo ima pravo da ispituje prisutne svedoke i da zahteva obavezno pojavljivanje svedoka, veštaka i ostalih lica, koja mogu razjasniti činjenice.”

51. Sud se poziva i na član 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLjP, koji u svom trećem stavu propisuje:

“3. Svako ko je optužen za krivično delo ima sledeća minimalna prava:

[...]

(d) da ispituje svedoke protiv sebe ili da postigne da se oni ispitaju i da se obezbedi prisustvo i saslušanje svedoka u njegovu korist pod istim uslovima koji važe za one koji svedoče protiv njega;”

52. Sud primećuje da se član 6 (3. d) sastoji od tri različita elementa, odnosno: a) prava na osporavanje svedoka tužilaštva (ili na proveru drugih dokaza koje tužilaštvo iznese u prilog svom slučaju) b) prava, u izvesnim okolnostima, da se pozovu svedoci po sopstvenom izboru da svedoče na suđenju, na primer svedoci odbrane i c) prava da se ispituju svedoci tužilaštva pod istim uslovima koji važe za svedoka odbrane.

53. Sud podseća na doslednu sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP), da je *“kao opšte pravilo, na domaćim sudovima da ocene dokaze koji se pred njima izvedu, kao i relevantnost dokaza koje okrivljeni traži da se izvedu. Preciznije, član 6, stav 3 (d) (član 6-3-d) ostavlja njima, ponovo kao opšte pravilo, da ocene da li je odgovarajuće pozvati svedoke u „autonomnom“ smislu te reči date u sistemu Konvencije; da „ne zahteva prisustvo i saslušanje svakog svedoka u ime optuženog: njegov glavni cilj, kao što se vidi iz reči 'pod istim uslovima' je puna 'jednakost oružja' u ovom slučaju“. [...] Zadatak Evropskog suda je da utvrdi da li je sporni postupak, gledajući u celini, pravičan kako propisuje stav 1 (čl. 6-1)“.* (Vidi: *Vidal protiv Belgije*, aplikacija br. 12351/86, presuda od 22. aprila 1992. godine).

54. Pored toga, u presudi ESLjP u slučaju V.D. (vidi: *V.D. protiv Rumunije*, predstavka br. 7078/02, presuda od 28. juna 2010. godine), jedan građanin Rumunije je osuđen na deset godina zatvora zbog silovanja, pet godina za incest i šest meseci zbog oružane pljačke. Odluka je uglavnom bila zasnovana

na iskazima datim u seoskoj policiji od strane bake podnosioca zahteva i njenog suseda. Ona je, takođe, bila zasnovana na izjavama pet indirektnih svedoka i na sudsko-medicinskom izveštaju koji nije uključivao DNK test, uprkos zahtevima podnosioca u tom smislu.

55. U tom slučaju, ESLjP je tvrdio: *“DNK test bi barem potvrdio žrtvinu verziju događaja ili obezbedio bi V.D. značajne informacije u cilju ugrožavanja pouzdanosti njene priče. Međutim, sudovi nisu odobrili takav test”*. ESLjP je dalje utvrdio da je *„bilo i drugih nedostataka u istrazi sprovedenoj 1. aprila 2001. godine, uključujući i neuspeh policije da pronađe bilo koji trag napada na lice mesta”*. Prema tome, ESLjP je utvrdio da je došlo do povrede člana 6 (1) i (3. d) EKLjP.
56. Nakon gore navedenog obrazloženja, Sud primećuje da princip „jednakost oružja“ zahteva da se svakoj strani pruži razumna mogućnost da predstavi svoj slučaj pod uslovima koji je ne stavljaju u značajno nepovoljniji položaj vis-à-vis sa drugom stranom. Iako ne postoji konačna definicija o tome koji su minimalni uslovi „jednakosti oružja“, mora postojati odgovarajuća proceduralna garancija koja odgovara prirodi slučaja i odgovara onome šta je u pitanju između strana. To može uključiti mogućnost da se izvede dokaz.
57. U tom smislu, Sud primećuje da odbijanje suda da imenuje veštaka, sasluša svedoka ili prihvati drugu vrstu dokaza u određenim okolnostima čini postupak nepravičnim, osim ako su takva ograničenja u skladu sa principom „jednakosti oružja“, čija je potpuna primena suštinska svrha člana 6 (3) (d), kao i člana 31. Ustava.
58. Štaviše, osobe koje tvrde povredu člana 6 (3) (d) moraju da dokažu ne samo da im nije bilo dozvoljeno da pozovu određenog svedoka, već i da je saslušanje svedoka bilo apsolutno neophodno da bi se utvrdila istina i da neuspeh da se sasluša svedok uskraćuje prava na odbranu i pravičnost postupka u celini.
59. U tom smislu, pitanje pred ovim Sudom je da li su redovni sudovi povredili podnosiocu zahteva ustavno *“[...] pravo da ispituje svedoke i obezbedi obavezno pojavljivanje svedoka i drugih lica koja mogu razjasniti činjenice”*. Međutim, nije u nadležnosti ovog Suda da utvrdi da li je prema zakonu bilo dovoljno dokaza da se utvrdi da je podnosilac zahteva kriv za zločin. Sud samo nastoji da utvrdi da li su redovni sudovi proceduralno povredili prava podnosioca zahteva u skladu sa Ustavom.
60. U tom smislu, Sud primećuje da u gore pomenutoj sudskoj praksi postoji pet uslova koji se primenjuju u određivanju da li je odbijanje zahteva od strane odbrane da sasluša svedoka uticalo na to da li je postupak u celini bio pravičan. Ti uslovi su sledeći:
  - (1) zahtev za svedoka nije neozbiljan;
  - (2) zahtev za svedoka je dovoljno obrazložen;
  - (3) zahtev za svedoka je relevantan za predmetnu stvar optužbe;

- (4) zahtev za svedoka verovatno jača poziciju odbrane ili čak dovodi do oslobađajuće presude i
- (5) relevantni razlozi su obezbeđeni od strane suda za odbijanje zahteva za svedoka
61. Što se tiče prvog kriterijuma, Sud primećuje da su zahtevi od strane podnosioca logički konzistentni sa optužbama i činjeničnim događajima opisanim u svedočenjima očevidaca i pokrenuti su tokom sudskog procesa u cilju da se izgradi slučaj za odbranu od terećenja krivičnim delom. Stoga, Sud ne smatra da su zahtevi podnosioca za stručnim svedokom neozbiljni.
62. Što se tiče drugog uslova, Sud primećuje da je podnosilac podneo zahtev za direktnim lekarskim pregledom od strane stručnog veštaka po sledećim osnovama: *“Vršenje ove ekspertize predlažem jer je [podnosilac zahteva] bolestan od teške šećerne bolesti, a ovu činjenicu zna i sud, dok je s druge strane [podnosilac zahteva] tokom svih faza istražnog postupka negirao izvršenje krivičnog dela za koje se optužuje, dok tokom izjava optuženih, imamo velike protivrečnosti između [podnosioca zahteva] i okrivljenog maloletnika.”*
63. Što se tiče zahteva za DNK testiranjem, podnosilac zahteva je podneo predlog na sledećim osnovama: *“[...] tokom svih faza postupka sam predlagao da se uradi DNK analiza, upoređivanje uzoraka krvi žrtve i oštećenog sa uzorcima krvi osumnjičenog [...] i smatram da je od vitalne važnosti za pravično utvrđivanje činjeničnog stanja jer od strane sada samog [podnosioca zahteva] kao i od strane maloletnog [...] imamo velike razlike.”*
64. U ovim okolnostima, Sud utvrđuje da su zahtevi podnosioca za dodatnim iskazima svedoka veštaka bili dovoljno obrazloženi.
65. Što se tiče trećeg uslova, Sud zaključuje da su zahtevi za direktnim pregledom i DNK testiranjem relevantni za predmetnu stvar optužbe u krivičnom predmetu, jer je podnosilac zahteva tražio napred navedeno da dokaže da nije bio u stanju da preduzme radnje za koje se teretio i da poslednje navedeno potvrdi identitet stvarnog izvršioca krivičnog dela.
66. Što se tiče četvrtog uslova, Sud smatra da su zahtevi podnosioca za svedocima veštacima da izvrše direktan lekarski pregled i DNK testiranje mogli imati značajnu ulogu u jačanju pozicije odbrane podnosioca zahteva ili čak dovesti do njegovog oslobađanja (vidi, *inter alia: Dorohov protiv Rusije*, predstavka br. 66802/01, presuda od 14. februara 2008. godine), s obzirom na to da je krivični sud vezan principom *in dubio pro reo* (vidi: *Melich i Beck protiv Republike Češke*, predstavka br. 35450/04, presuda od 24. jula 2008. godine).
67. Što se tiče konačnog kriterijuma, Sud primećuje da prvostepeni sud, implicitno odbijajući zahtev za DNK testiranjem, nije uspeo da obezbedi relevantno obrazloženje za svoju odluku o odbacivanju zahteva podnosioca. Osim toga, Sud opaža da se prvostepeni sud nije bavio zahtevom podnosioca za direktnim pregledom od strane komisije medicinskih stručnjaka, oslanjajući se umesto toga na izveštaj endokrinologa u UKCK-u, koji su dali svoje stručno mišljenje

na osnovu dosijea. Stoga, Sud smatra da je medicinskom ekspertizom izraženo mišljenje o statusu lica u sličnim situacijama kao što je situacija podnosioca zahteva, ali se nije dalo mišljenje o tačnom stanju podnosioca zahteva.

68. Međutim, Sud primećuje da je drugostepeni sud razmotrio zahteve podnosioca za medicinskom ekspertizom i DNK dokazima.
69. Što se tiče zahteva za direktan lekarski pregled podnosioca zahteva, drugostepeni sud je obrazložio da *“[...] na osnovu veštačenja obaveštenih [...], nije sporno da [podnosilac zahteva] boluje od šećerne bolesti – tipa jedan, koja je bolest doživotna, i prema istom veštačenju u radnjama [podnosilac zahteva] u izvršenju krivičnog dela, a uz prisustvo uzimanja insulina, bolest se dobro kontroliše, i fizičke i mentalne aktivnosti su očuvane i ne može se zaključiti da je u trenutku izvršenja krivičnog dela povećana glikemija zbog situacije u kojoj se nalazio [podnosilac zahteva].”*
70. Što se tiče zahteva za dokazima DNK o mrljama od krvi, drugostepeni sud je obrazložio da je postojao veliki broj drugih potkrepljujućih dokaza, dok *“što se tiče analize DNK, ona nije ni bila potrebna i obavezna da se obavi, iz činjenice što su izvršioi krivičnog dela, [podnosilac zahteva] i maloletni, kao i pokojni i oštećeni, koji je imao teške telesne povrede identifikovani, i nije imalo potrebe da se obavi veštačenje DNK, zato što se time ne bi utvrdilo ništa novo, a usled postojanja izvedenih dokaza na pretresima, saslušanja svedoka, foto dokumentacije, telefonskih prisluškivanja, obavljenog uvida u snimcima sa CD, uzetih od PTP „Toqi“ u Mališevu, iz veštačenja veštaka endokrinologa i interniste, iz veštačenja iz oblasti neurophsijatrije, kao i veštačenja veštaka forenzičara [...].”*
71. U ovim okolnostima, Sud utvrđuje da su redovni sudovi obrazložili svoje odluke o odbijanju zahteva podnosioca za DNK testiranjem i direktnim lekarskim pregledom, jer su oni smatrali da su imali dovoljno drugih dokaza koji su im bili dostupni da podrže njihovu presudu.
72. Stoga, Sud smatra da podnosilac zahteva nije potkrepio svoje tvrdnje o povredi prava na pravično suđenje zbog propusta redovnih sudova da nalože DNK testiranje na mrljama od krvi na odeći žrtve i podnosioca zahteva, zajedno sa odlukom redovnog suda da odbaci zahtev podnosioca za direktnim medicinskim pregledom.
73. U zaključku, Sud smatra da zahtev podnosioca nije ispunio uslove prihvatljivosti utvrđene Ustavom, dalje predviđene Zakonom i određene Poslovnikom.
74. Stoga, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglaši neprihvatljivim u skladu sa pravilima 36 (1) (d) i 36 (2) (d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

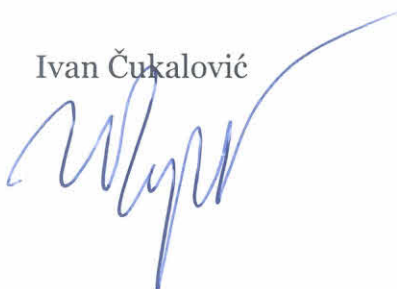
Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113. stavovi 1 i 7, Ustava, članovima 46. i 48. Zakona i pravilima 36 (1)(d) i 36(2)(d) Poslovnika, na sednici održanoj 28. marta 2017. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

